

ความขัดแย้งและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556

Conflict analysis in the Nataraja award television drama “Thong Nuea Kao” 2013

หุ่ สวย^{1*} และ ธีรโชติ เกิดแก้ว²

XUE WU^{1*} and Teerachoot Kerdkaew²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก, หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

¹ Doctor of Arts Program, Department of Communication Thai as a Second Language, Faculty of Arts, Huachiew Chalermprakiet University.

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

² Associate Professor Dr., Department of Humanities and Social Sciences, Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University.

*Corresponding author, E-mail: 80202075@qq.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ความขัดแย้งที่สื่อผ่านตัวละครเรื่องนี้มี 3 ประการ ได้แก่ (1) ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร เป็นความขัดแย้งทางด้านบุคลิกภาพกับความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี (2) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม เป็นความขัดแย้งด้านความเชื่อและค่านิยมที่ตัวละครจำต้องเลือกกระทำสิ่งที่ตนคิดว่าสำคัญกว่า (3) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร สามีกับภรรยา และญาติกับญาติที่ต่างฝ่ายต่างใช้ความคิดของตนตัดสินที่จะเลือกทำหรือไม่ทำ บางเรื่องโดยไม่ใส่ใจถึงความคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง ส่วนวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งพบ 3 วิธี ได้แก่ (1) การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ (2) การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง (3) การแก้ปัญหด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อมนุษย์เผชิญกับปัญหาในชีวิตก็จะแสวงหาทางออกเพื่อลดความตึงเครียดและความทุกข์ รวมทั้งเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการด้วยวิธีการที่ต่างกันตามต้นทุนของชีวิตและปัจจัยแวดล้อมของแต่ละบุคคล

คำสำคัญ: ความขัดแย้ง การแก้ปัญหา ละครโทรทัศน์ ทองเนื้อเก้า

Abstract

The objectives of this research article were to analyze the conflicts to analyze conflicts and conflict resolution methods in the story of Thong Nuea Kao 2013, 20 chapters by qualitative research methodology. The results showed that There are three conflicts conveyed through this character: (1) Conflict within the characters' minds, It's a physical conflict or personality and feelings Emotions or feelings of responsibility. (2) Conflict between human and society, It is a conflict of beliefs and values where the characters are

forced to choose what they think is more important. (3) Human-Human Conflict, It is a conflict between parents and children, husbands and wives, and relatives and relatives where each side uses their own ideas to decide whether to do or not to do. some without regard to the other person's thoughts. As for conflict resolution, there were 3 methods: (1) problem solving through acceptance, (2) solving problems by oneself, and (3) solving problems by relying on others or other things. reflect that When humans face problems in life, they seek solutions to reduce stress and suffering. Including to achieve the desired goals through different methods according to the cost of life and individual environmental factors.

Keywords: Conflict, Problem solving, Television drama, Tong Nura Kao

บทนำ

ละครเป็นศิลปะที่สะท้อนสังคม โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ ในการนำเสนอภาพเรื่องราวของสังคม ฉะนั้นมนุษย์จึงเป็นสาระอย่างหนึ่งของละคร เพราะชีวิตของมนุษย์ในมิติต่าง ๆ ถูกจำลองไว้ในละครที่สะท้อนให้เห็นว่า ศิลปะการละครเป็นการแสดงอย่างหนึ่งของสังคมมนุษย์ที่ผู้สร้างได้นำประสบการณ์ของชีวิตจริงบวกกับจินตนาการสร้างสรรค์ให้เป็นเรื่องขึ้นมาแล้วถ่ายทอดด้วยการแสดงในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวความรู้สึกต่าง ๆ ต่อผู้ชม ทั้งนี้เพื่อสร้างความบันเทิง ความประทับใจ หรือจะมีวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมาก็ได้

ละครโทรทัศน์เป็นละครที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอผ่านโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อเผยแพร่โดยเน้นความบันเทิงแก่ผู้ชม และผู้ชมก็สามารถรับภาพ เสียง และติดตามเรื่องราวแต่ละตอนที่มีทั้งละครโทรทัศน์ขนาดสั้นและขนาดยาว ดังที่ ไพศาล ชูมณี (2548) กล่าวว่า ละครโทรทัศน์เป็นละครที่ผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิงให้แก่ผู้ชมที่มีทั้งเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ให้การศึกษา และให้ความรู้ รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัวควบคู่กันไปด้วย ซึ่งละครโทรทัศน์ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ เช่น โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา มุมมอง ฉาก เป็นต้น โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านความขัดแย้ง จะปรากฏในโครงเรื่องของละคร ความขัดแย้งในละครโทรทัศน์เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครที่จะต้องหาทางคลี่คลายปัญหาได้ในตอนจบ มักจะดำเนินเรื่องด้วยวิธีการคลี่คลายความขัดแย้ง ดังที่ ยูวพาส์ (ประทีปประเสน) ชัยศิลป์วัฒนา (2544) อธิบายว่า โดยปกติแล้ว โครงเรื่องจะต้องมีความขัดแย้งก็คือ ปัญหาหรือความขัดแย้ง ที่จะทำให้เรื่องราวดำเนินต่อไป ซึ่งพบว่ามีหลายลักษณะ ดังที่ วราภรณ์ ทวีวรรณ (2552) ได้กล่าวถึงความขัดแย้งที่ปรากฏในสังคมไทยไว้ 7 ลักษณะ ได้แก่ (1) ความขัดแย้งด้านครอบครัว เกิดขึ้นเพราะสมาชิกในครอบครัวมีความแตกต่างทางความคิด เพศวัย (2) ความขัดแย้งด้านศาสนา เกิดขึ้นจากความรู้สึกรายในระหว่างคนที่มีความเชื่อทางศาสนาที่ต่างกัน (3) ความขัดแย้งด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี เกิดจากการฝ่าฝืนธรรมเนียมประเพณีของสังคม จากคนที่อยู่ภายใต้วัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งเป็นความขัดแย้งในขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต (4) ความขัดแย้งด้านการเมือง การปกครอง เกิดจากการต่อสู้ของคนต่างฝ่ายที่มีอุดมการณ์หรือลัทธินิยมทางการเมืองที่ต่างกัน (5) ความขัดแย้งด้านเศรษฐกิจ เกิดจากความต้องการปัจจัยทางการเงินของมนุษย์ (6) ความขัดแย้งด้านชนชั้น มีสาเหตุจากการถูกกำหนดระดับชั้นทางสังคมให้บุคคลมีสถานะทางสังคมที่สูงต่ำต่างกัน มีเกณฑ์การแบ่งระดับชั้นจากศักดินาชาติกำหนด หน้าที่การงาน ทรัพย์สินเงินทอง การศึกษา

สิ่งเหล่านี้ มีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์และการยอมรับจากสังคมหรือคนรอบข้าง (7) ความขัดแย้งด้านเชื้อชาติ เกิดจากความรู้สึกแปลกแยกระหว่างคนต่างเชื้อชาติเมื่อเห็นความแตกต่างทางด้านร่างกาย ผิวพรรณ หน้าตา นำไปสู่การไม่ยอมรับว่าเป็นกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน และเกิดจากความแตกต่างระหว่างภาษาเป็นอุปสรรค เมื่อมีการสื่อสารหรือสนทนาระหว่างคนต่างเชื้อชาติ และกลายเป็นความขัดแย้งเมื่อคนที่มาจากชาติมหาอำนาจจะไม่ยอมพูดภาษาของชาติที่ด้อยกว่า

นวนิยาย ‘ทองเนื้อเก้า’ จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2529 ซึ่งผู้ประพันธ์ได้ฉายภาพให้ ‘ลำยอง’ มีลักษณะผิวผ่องอวบอืด หน้าตาคมคาย จมูกโด่งเป็นสัน นัยน์ตาคมกริบเชือดเฉือนหัวใจชาย มีความรู้ร่ำเรียนอ่านหนังสือพอได้ แต่เขียนไม่เป็นตัว เพราะเรียนไม่จบประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อลำยองท้องลูกคนแรกกับสันต์ ลำยองเคยแท้งลูกคนแรกกับสันต์มาแล้ว แม้ลำยองจะขี้เกียจ ขี้เหล้าเมา ยา แต่อย่างน้อยหล่อนก็มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ โดยเฉพาะการซื้อฟังกายแลแทบทุกกระเบียดนิ้ว เพื่อทำทุกอย่างให้ตนเองมีความสุข รวมไปถึงครอบครัวด้วย แม้ท้ายที่สุดหล่อนจะต้องชดใช้กรรมในบางสิ่งบางอย่าง แต่สุดท้ายลูกชายบังเกิดเกล้าอย่างวันเฉลิมก็ได้หนีภัยกตัญญูจากหล่อนมาโดยไม่รู้ตัว จึงเชื่อว่า มิได้มีเพียง ‘วันเฉลิม’ เท่านั้นที่เปรียบเป็นทองเนื้อเก้า แต่ลึก ๆ แล้ว ‘ลำยอง’ ก็เป็นทองเนื้อเก้าเช่นกัน เรื่อง ทองเนื้อเก้า นำมาทำเป็นละครโทรทัศน์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2530 ถัดมาในปี พ.ศ. 2540 นำมาทำใหม่โดยได้รชนีกร พันธุ์มณี มารับบทลำยอง ร่วมด้วยนักแสดงอื่น ในปี พ.ศ. 2556 กลับมาสร้างอีกครั้งออกอากาศทางช่อง 3 (ออนไลน์, 2566)

ในปัจจุบัน ละครโทรทัศน์ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะละครโทรทัศน์ที่ได้รับรางวัลนาฏราชที่จัดขึ้นโดยสมาพันธ์สมาคมวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เริ่มจัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยผู้ลงคะแนนเป็นบุคคลในวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์โดยตรง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศที่ดีเด่น ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้าได้รับรางวัลนาฏราชในปี พ.ศ. 2556 ครั้งที่ 5 เป็นละครโทรทัศน์ที่คนไทยและคนจีนนิยมดูและมีอิทธิพลต่อผู้ชมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2556 เป็นช่วงที่สังคมไทยก้าวสู่สังคมแบบใหม่อย่างเต็มรูปแบบ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย คนต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามามากขึ้น ส่งผลให้สังคมไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีความขัดแย้งทางความคิด และเกิดปัญหาต่าง ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านั้นอาจถูกบันทึกหรือสะท้อนผ่านละครโทรทัศน์เรื่องทองเนื้อเก้าดังกล่าวไว้ โดยเฉพาะด้านปัญหาของสังคม ทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นชาวต่างชาติสนใจศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์เรื่องทองเนื้อเก้า อันจะทำให้เข้าใจปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาสังคมไทยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งผลการศึกษาที่ได้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ และแนวคิดเกี่ยวกับการคลี่คลายความขัดแย้ง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่มักจะสร้างขึ้นโดยแปลงบทมาจากนวนิยาย เพราะนวนิยายบางเรื่องได้รับความนิยมจากผู้อ่านมาก ผู้ผลิตละครโทรทัศน์จึงนำนวนิยายที่มีชื่อเสียงเหล่านี้มาถ่ายทอดเป็นละครโทรทัศน์เพื่อช่วยเพิ่มยอดผู้ชมละคร ในขณะที่เดียวกันก็ยังทำให้ผู้ชมละครโทรทัศน์จำนวนมากอยากอ่านนวนิยายมากยิ่งขึ้น เพราะรู้จักละครโทรทัศน์ที่สร้างจากนวนิยายเล่มนั้นมาก่อน ดังนั้น วรรณกรรมกับละครโทรทัศน์จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น โดยเฉพาะองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของวรรณกรรมและละครโทรทัศน์ คือ โครงเรื่อง และองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของโครงเรื่อง คือ ความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง คือ สภาวะที่ไม่เห็นพ้องต้องกัน ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน ความไม่ลงรอยของพฤติกรรม การกระทำ ความคิด ความปรารถนา หรือความตั้งใจระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ซึ่งความขัดแย้งเมื่อกล่าวโดยสรุปจะมี 2 ประการ ตามที่ วนิดา บำรุงไทย (2544) ได้กล่าวไว้ได้แก่ (1) ความขัดแย้งภายนอก เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง แบ่งได้ 3 ประการ คือ ความขัดแย้งกับมนุษย์ด้วยกัน ความขัดแย้งกับธรรมชาติ และความขัดแย้งกับสังคม (2) ความขัดแย้งภายใน เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวละครแต่ละคน เช่น จิตสำนึกฝ่ายสูงต่อสู้กับจิตสำนึกฝ่ายต่ำ และเมื่อกล่าวสรุปถึงความขัดแย้งที่ปรากฏในโครงเรื่องของละครจะมี 3 ลักษณะ ดังที่ยูวพาส์ (ประทีปประเสน) ชัยศิลป์วัฒนา (2544) ได้กล่าวไว้ คือ (1) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวเอกของเรื่องกับตัวละครอื่น ๆ ที่อยู่กันคนละฝ่าย (2) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวเอกของเรื่องกับสิ่งแวดล้อม หรืออำนาจต่าง ๆ จากภายนอกไม่ว่าจะเป็นสภาพทางธรรมชาติ ดินฟ้าอากาศ สภาพสังคม หรือแม้แต่โชคชะตาที่กำหนดวิถีชีวิตของตัวเอกของเรื่องเองก็ตาม (3) ความขัดแย้งของมนุษย์กับตัวเอง เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวเอกของเรื่องกับตัวของเขาเอง ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเป็นความขัดแย้งทางด้านกายภาพ หรือบุคลิกภาพกับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์หรือความรู้สึกที่ขัดแย้งกัน ซึ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวละครในละครโทรทัศน์นั้น ตัวละครจะต้องหาทางคลี่คลายปัญหาในตอนจบ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการคลี่คลายความขัดแย้ง

การคลี่คลายความขัดแย้ง คือ การจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนเพื่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวก ที่ต้องใช้ความเข้าใจ การประนีประนอม และการถ้อยทีถ้อยอาศัยกันเพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพให้คงไว้ กล่าวโดยสรุปตามแนวคิดของโทมัสและคิลแมนน์ (Thomas & Kilmann, 1976) จะมี 2 มิติสำคัญ ดังที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2534) ได้กล่าวไว้ คือ มิติแห่งการยึดประโยชน์ส่วนตน (assertiveness) หมายถึง การยืนยันทักษะผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามความต้องการและความพอใจของตน และมิติแห่งการยึดประโยชน์ของผู้อื่น (Co-operativeness) หมายถึง มิติแห่งการร่วมมือร่วมใจพยายามให้เป็นไปตามความต้องการและพอใจของผู้อื่น ทั้งสองมิตินี้ ได้กำหนดแนวทางในวิธีการคลี่คลายความขัดแย้งไว้ 5 แบบ คือ การแข่งขัน การยอมให้หรือการปรองดอง การหลีกเลี่ยง การให้ความร่วมมือ และการประนีประนอม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบทละคร (Textual Analysis) ของละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้าที่ออกอากาศ เมื่อ พ.ศ. 2556 ทั้งหมด 20 ตอน
3. วิเคราะห์ความขัดแย้งที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556
4. วิเคราะห์การแก้ปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556
5. นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความขัดแย้งและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556 พบสาระสำคัญตามประเด็นการศึกษา ดังนี้

1. ความขัดแย้งที่ปรากฏในละครเรื่องทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556

ความขัดแย้งของตัวละครในละคร เรื่อง ทองเนื้อเก้า พบ 3 ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ดังนี้

1.1 ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร เป็นความขัดแย้งทางด้านบุคลิกภาพกับความรับรู้ที่รับผิดชอบชั่วดี เป็นการต่อสู้ที่เกิดขึ้นในจิตใจของตัวละครเอง และมีผลทำให้ตัวละครเกิดความทุกข์หรือความสับสนวุ่นวายใจ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านความรู้สึกนึกคิดกับอารมณ์ของตัวละคร มีความคิดความรู้สึกหลายอย่างแปลกแยกในเวลาเดียวกัน ทำให้ตัวละครมีความสับสนและลำบากใจ เพราะว่าตัวละครของเรื่องต้องการต่อสู้กับตัวเอง และจะต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวสรุปตามสาเหตุของความขัดแย้งได้ 3 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ความขัดด้านความรักพบว่า เป็นความขัดแย้งระหว่างความรักของชีวิตคู่และความรักระหว่างบิดามารดากับบุตร ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้ากล่าวถึงตัวละครสัมพันธ์กับฝ่ายองทะเลาะกันบ่อยครั้ง เนื่องจากฝ่ายองคบกับผู้ชายคนใหม่ แต่สันต์ยังรักฝ่ายอง ลูกชายก็ยังไม่ต้องการอยู่กับแม่ จึงทำให้สันต์รู้สึกสับสนว่า ควรกลับไปอยู่กับฝ่ายองอีกหรือไม่ แต่ในที่สุดสันต์ก็ตัดสินใจอุ้มลูกไปหาฝ่ายอง ดังตัวอย่างที่ว่า

สันต์ “กลับมาเถอะ ผมคิดถึงเธอ ลูกก็คิดถึงแม่”

(สันต์เห็นลูกร้องไห้ เพราะคิดถึงแม่ จึงอุ้มลูกชายไปนั่งรอฝ่ายอง แต่ได้เห็นฝ่ายองอยู่กับผู้ชายอีกคนหนึ่ง...)

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 4)

จากตัวอย่างที่ยกมาเป็นความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร สันต์รักฝ่ายอง ประกอบกับลูกน้อยก็คิดถึงแม่ฝ่ายอง จึงทำให้สันต์มีความคิดว่า จะกลับไปหาฝ่ายองเพื่อขอคืนดีอีก แต่พอได้เห็นฝ่ายองอยู่กับผู้ชายอีกคนหนึ่งจึงเสียใจมาก ความคิดของสันต์จึงมีความขัดแย้งกันว่า จะกลับไปใช้ชีวิตอยู่กับฝ่ายองอีกหรือไม่ เพราะภาพที่ตนเห็นคือภรรยาที่ไม่ซื่อสัตย์ในความรัก ไปคบหากับผู้ชายคนใหม่ อีกความคิดหนึ่ง คือ ตัวเองยังรักฝ่ายองอยู่ อีกทั้งลูกชายของตนก็อายุยังน้อย ต้องมีแม่คอยดูแลให้ความรักและความอบอุ่น สองความคิดนี้ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกิดจากการต้องตัดสินใจของตัวละครในด้านความรักทั้งความรักที่ตัวเองยังมีต่อภรรยาและความรัก ความสงสารลูก กล่าวลูกจะกำพริ้วขาดความรักความอบอุ่นจากแม่ มีปมด้อยกับภาพสะท้อนใจที่เห็นภรรยาของตนมีชายคนใหม่ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เมื่อคนเราพบปัญหาในชีวิต อยู่ในภาวะที่ต้องต่อสู้กับจิตใจตัวเอง คนไทยมักจะเลือก

ที่จะให้อภัย มีเมตตา เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายแก่คนอื่น และยอมที่จะเจ็บปวดใจเพื่อไม่ให้ปัญหาบานปลาย

1.1.2 ความขัดแย้งด้านคุณธรรมพบในหลายด้าน เช่น ความกตัญญู ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงตัวละครสันต์เป็นลูกชายคนเดียวในบ้าน ตอนแรกแม่ของสันต์ไม่ยอมให้สันต์แต่งงานกับลำยอง แต่เนื่องจากลำยองท้อง พ่อแม่สันต์จึงยอมให้เขาสองคนแต่งงานกัน แต่ชีวิตหลังแต่งงาน ลำยองเอาแต่นอนและดื่มเหล้า จนแม่ของสันต์ล้มป่วยลง ไม่มีคนดูแล ลำยองในฐานะลูกสะใภ้ไม่ได้ใส่ใจกับพ่อแม่ของสามีและงานในบ้านเลย สันต์รู้สึกเป็นห่วงอย่างมาก และละอายใจที่ภรรยาของตนไม่ทำหน้าที่ลูกสะใภ้และภรรยาที่ดี เขาคิดว่า ตนในฐานะลูกต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ จะต้องพูดกับภรรยาของตนให้ช่วยดูแลแม่ที่ป่วยและช่วยพ่อของตนชายของ แต่ลำยอง ภรรยาของตนไม่ยอม ดังตัวอย่างที่ว่า

สันต์ “ลำยอง แม่ไม่สบาย เธอพ่รู้งี้เข้าช่วยพ่อชายของ ช่วยดูแลแม่ด้วยนะ ...
ลำยอง “พี่ เราชายของไม่เป็น ลำยองง่วงนอนอยู่”

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 3)

จากตัวอย่างที่ยกมาเป็นความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร ตัวละครมีความคิดอย่างหนึ่งว่า ลูกต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ จึงพยายามขอร้องให้ภรรยาช่วยดูแลแม่ที่ป่วยและช่วยพ่อของตนชายของ แต่ลำยองผู้เป็นภรรยาไม่ยอมทำ ทำให้เขารู้สึกเสียใจมาก และอีกความคิดอย่างหนึ่งคือ ตัวละครสันต์รักลำยองมาก ไม่อยากเลิกกับคนที่รัก สองความคิดนี้จึงขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เกี่ยวสำคัญด้านคุณธรรมคือความกตัญญูกับความรักฉันคู่สาว ความขัดแย้งเกิดจากการตัดสินใจเลือกในสิ่งที่สำคัญกว่า สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสังคมไทย คนไทยให้ความสำคัญกับความกตัญญูมากกว่าความรักฉันคู่สาว คนไทยจะเลือกทำในสิ่งที่สำคัญหรือประเสริฐกว่า ในขณะที่ตนเองอาจต้องเสียบางสิ่งไป จัดเป็นความขัดแย้งระหว่างความรู้สึกกับผิดชอบชั่วดีกับความต้องการที่เป็นเหตุให้ต้องเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.1.3 ความขัดแย้งด้านฐานะความเป็นอยู่ เป็นความขัดแย้งด้านความรู้สึกของตัวละครที่เกลียดความยากจนกับความต้องการมีฐานะร่ำรวย ความเป็นอยู่ที่สุขสบาย ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงตัวละครลำยองเกิดในครอบครัวชนบทที่ยากจน ไม่พอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง มีความทะเยอทะยาน อยากมีฐานะที่ร่ำรวย ดังตัวอย่างที่ว่า

ลำยอง “พี่ไปดูสิ ลำยองมีแฟนใหม่แล้ว เจ้าของโรงงาน มีรถหรูราคาแพง”

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 6)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งด้านความรู้สึกของลำยอง ตัวละครเอกหญิงต่อฐานะความเป็นอยู่ของตนเองที่เกิดมายากจน เป็นความไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี ในสิ่งที่ตนเองเป็น พยายามหาวิธีการที่จะพ้นไปจากสภาพแห่งความทุกข์ยากลำบากนั้น และวิธีการที่เธอเลือกเพื่อเลื่อนฐานะทางสังคมก็คือ การหาสามีที่ร่ำรวย ที่สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งทางความคิดหนึ่งของลำยอง คือ การมีชีวิตอยู่พร้อมหน้ากันกับสันต์และลูกชาย เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์แม้จะมีความสุข แต่ยากจน ขาดเงิน และสิ่งอำนวยความสะดวก มีแต่ความยากลำบากกับอีกความคิดหนึ่ง คือ การไปอยู่กับสามีคนใหม่ที่มีฐานะร่ำรวยกว่า มีรถหรูราคาแพง มีเงินให้ใช้ มีเครื่องอำนวยความสะดวกที่จะทำให้ชีวิตมีแต่ความสุข

สบายอันไหนจะดีกว่ากัน และในที่สุดล่ายองก็ตัดสินใจเลือกทำในสิ่งที่ตนคิดว่าดีกว่า นั่นคือการไปใช้ชีวิตอยู่กับชายคนใหม่แทนการอยู่กับสันต์และลูกชาย สะท้อนให้เห็นว่า คนในสังคมไทยบางส่วนให้ค่าและความสำคัญกับวัตถุมากกว่าคุณค่าด้านศีลธรรมที่เป็นความถูกต้องดีงาม

1.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมพบว่า เป็นพฤติกรรมที่ตัวละครต่อต้าน ไม่พอใจหรือฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่คนในสังคมร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและอยู่ร่วมกัน จำแนกได้ 2 ด้านสำคัญ คือ ด้านความเชื่อและด้านค่านิยม ดังนี้

1.2.1 ความขัดแย้งด้านความเชื่อ สังคมแต่ละสังคมจะมีความเชื่อที่หลากหลายที่คนในสังคมยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ความขัดแย้งข้อนี้เป็นความขัดแย้งในความเชื่อ เรื่อง กฎแห่งกรรมที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ความเชื่อที่คนในสังคมไทยให้ความสำคัญมากเรื่องหนึ่ง ละคร เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงวันเฉลิมเป็นตัวละครที่มีความกตัญญูกตเวทียอย่างมาก เขาเป็นลูกของล่ายองกับสันต์ นายทหารเรือรูปหล่อ เนื่องจากเขาเกิดในวันมหาสงกรานต์ คือ วันพระราชสมภพของในหลวงรัชกาลที่ 9 สันต์ สันต์ผู้เป็นพ่อจึงตั้งชื่อลูกของตนว่า “วันเฉลิม” แต่ชีวิตของวันเฉลิมไม่ได้ราบรื่นสักเท่าไร หลังจากพ่อแม่หย่ากัน ล่ายองก็ทำตัวสำมะเลเทเมา ติดการพนัน และคบหาผู้ชายมากหน้าหลายตา ไม่ใส่ใจที่จะเลี้ยงดูลูก ไม่สั่งสอน และไม่ได้ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ลูก พฤติกรรมของล่ายองขัดกับความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมของคนไทยที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” แต่ล่ายองไม่เชื่อ ไม่ใส่ใจในคำพูดหรือคำตักเตือนของใคร ๆ ไม่ดูแลสั่งสอนลูกและหุบตีลูกบ่อย ๆ ดังตัวอย่างที่ว่า

หลวงตา “วัน...น่าสงสารจัง...ล่ายองต้องอบรมดูแลลูกให้ดี...เวรกรรมนะ กระทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความดี ดังนี้ ก็ย่อมมีความเจริญมั่นคงและรุ่งเรืองก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น...”

ล่ายอง “...อย่ามายุ่งกับกู กูไม่สนใจ ไหววันจะเป็นอะไรก็ช่างมัน...”

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 6)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ คนไทยมีความเชื่อว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่ตัวละครล่ายองไม่สนใจความเชื่อเรื่องนี้ จึงมีพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อลูกชาย ไม่ว่าจะมียู่อื่นว่ากล่าว ตักเตือน แม้กระทั่งบุคคลนั้นจะเป็นพระสงฆ์ที่คนในสังคมไทยให้ความเคารพนับถือ สอนให้ล่ายองได้สติ กลับตัวเลิกการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านั้น แต่ล่ายองก็ไม่เชื่อและไม่ทำตาม แถมยังใช้ถ้อยคำที่ไม่ให้เกียรติและไม่เคารพนับถือต่อพระสงฆ์อีกด้วย สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า สังคมไทยยังมีความเชื่อเรื่องกรรม คนทั่วไปเชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่สำหรับคนที่ไม่ดีหรือคนที่ไม่เชื่อในกฎแห่งกรรมดังกล่าว เขาก็จะไม่สนใจ ยังคงกระทำหรือปฏิบัติตนในเรื่องที่คนทั่วไปมองว่าเป็นความชั่วนั้นต่อไป เฉกเช่น พฤติกรรมของล่ายอง ตัวละครเอกหญิงที่เป็นภาพแทนของผู้ไม่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในสังคมไทย

1.2.2 ความขัดแย้งด้านค่านิยม ทุกสังคมจะมีค่านิยมที่หลากหลาย หนึ่งในค่านิยมเหล่านั้นก็คือ ค่านิยมทางวัตถุ ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างคุณค่าแห่งความดีกับค่านิยมทางวัตถุ คนในสังคมไทยส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับวัตถุ เครื่องอำนวยความสะดวก ความสะดวกให้กับชีวิตหรือสิ่งที่แสดงค่าของชีวิตด้านวัตถุ เช่น การมีเครื่องประดับ รถยนต์คันสวย ๆ ราคาแพง ๆ มองว่า สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งบอกฐานะทางสังคม ล่ายองเห็นคุณกวาง เจ้าของโรงงาน มีรถที่หรูหรา ราคาแพง จึงตัดสินใจไปอยู่กับเขาเพื่อยกฐานะของตัวเอง ดังตัวอย่างที่ว่า

ยายแล “ผ้าถุงข้าสวยไหม สวยใช้ไหม ผ้าถุงใหม่คะ เป็นลูกเขยเข้าคนใหม่ซื้อให้
ลูกเขยข้ารวยมาก ๆ คุณกวางเป็นเจ้าของโรงงาน มีรถหรูหรราราคาแพง เขาหลงรักลูกมาก
ๆ เขาบอกว่าจะซื้อบ้านหลังใหญ่ ๆ ให้ ”

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 4)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยมทางสังคม เป็น
การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ตัวละครหญิง ล้ายองเห็นว่า ดีกว่า สำคัญกว่า ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งด้าน
ศีลธรรมที่ล้ายองต้องหึงสามมีและลูกของตัวเองไปอยู่กับชายคนใหม่ที่ตนเห็นว่ามีฐานะร่ำรวย มีทรัพย์สิน
เงินทอง มีทุกสิ่งทุกอย่างที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ตนได้ ล้ายองจึงตัดสินใจเลือกคุณค่าทางวัตถุแทนคุณค่า
ทางศีลธรรม ความถูกต้องดีงาม สะท้อนให้เห็นว่า ค่านิยมในการเลือกคบคนหรือการให้คุณค่าของคน
ความดีความงามเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นการเลือกคบคนหรือการให้คุณค่าของคนที่มีวัตถุสิ่งของและ
ทรัพย์สินเงินทองตามค่านิยมของคนบางส่วนในสังคม

1.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครด้วยกันเอง
โดยมีสาเหตุมาจากวัย ความคิด อุดมการณ์ ความเชื่อด้านศาสนา หรือชนบประเพณีแตกต่างกัน จำแนกได้
3 กลุ่ม คือ บิดามารดากับบุตร สามีกับภรรยา และญาติกับญาติ ดังนี้

1.3.1 ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร เป็นความขัดแย้งทางด้าน
ความคิด ความรู้ของตัวละครเอกของเรื่อง ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงล้ายองเป็นคนที่มี
เหล่า ติดการพนัน ไม่สนใจต่อคำสอนหรือคำตักเตือนของใคร ๆ และไม่ได้ใส่ใจกับความคิด ความรู้สึกของ
ลูก ดังตัวอย่างที่ว่า

วัน “แม่ไม่ดื่มเหล้าแล้วได้ไหม เป็นบาป ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วนะแม่ ”
ล้ายอง “ไอวัน อยู่มาอยู่กับกู”

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 11)

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างมารดากับบุตร ความ
ขัดแย้งที่เกิดขึ้นเพราะความคิดที่ไม่ตรงกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ที่ไม่ถูกต้องของผู้เป็นแม่ ทำ
ให้ลูกมีความทุกข์ จากการกระทำของตัวละครเอกหญิง ล้ายองที่ไม่ยอมทำงาน เอาแต่ดื่มเหล้า เล่นการ
พนัน ไม่ใส่ใจงานในบ้าน ไม่เลี้ยงดู ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ลูก ทำให้วันเฉลิม ตัวละครเอกที่เป็นลูกมี
ความทุกข์ ขาดความรักความอบอุ่น ความขัดแย้งนี้เกิดจากความคิดระหว่างมารดากับบุตรไม่ตรงกัน ต่าง
ฝ่ายต่างมีความคิดของตัวเอง โดยเฉพาะฝ่ายผู้เป็นแม่ที่ไม่ใส่ใจในความคิด ความรู้สึกของลูกที่เป็น
สายเลือดของตน เนื่องจากความลุ่มหลงในอบายมุข

1.3.2 ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ถือว่าเป็นประเด็นหลักของเรื่อง
เนื่องจากโครงเรื่องส่วนใหญ่เป็นเรื่องภายในครอบครัว ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงตัวละคร
สันต์ ผู้เป็นสามีของล้ายอง หลังจากที่สองคนแต่งงานแล้ว ล้ายองก็ไม่ทำหน้าที่ภรรยาที่ดี ไม่ทำงานบ้าน
ไม่ช่วยพ่อแม่ของสามีค้าขาย และไม่ใส่ใจที่จะดูแลพ่อแม่ของสามี และลูก ๆ แม่ในยามที่ท่านเจ็บป่วย ดัง
ตัวอย่างที่ว่า

สันต์ “ล้ายอง แม่ไม่สบาย เธอพรงนี้เข้าช่วยพ่อขายของ ช่วยดูแลแม่ด้วยนะ...
ล้ายอง “พี่ เราขายของไม่เป็น ล้ายองง่วงนอนอยู่”
(สันต์อยากจะให้ภรรยาช่วยดูแลแม่ แต่เมื่อเวลาที่สันต์เลิกงานแล้วกลับบ้าน
ภรรยาไม่ได้ทำตามคำขอร้องของสันต์ จึงทำให้สันต์ไม่พอใจล้ายอง ส่วนล้ายองก็ไม่พอใจที่

สันต์ต้องให้เขาไปช่วยแม่ทำงาน คุณแม่...

(ทองเนื้อแก้ว, ตอนที่ 3)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา สามีมีความคิดว่า ภรรยาควรช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน คุณแม่พ่อแม่บ้างในฐานะลูกสะใภ้ที่มาอยู่เรือนของพ่อแม่ของสามีบ้าง แต่ฝ่ายภรรยา มีความคิดของตัวเองว่า ตนไม่อยากช่วยทำงานบ้าน งานดังกล่าวไม่ใช่หน้าที่ของตน สองฝ่ายจึงขัดแย้งกัน ชี้ให้เห็นว่า ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาเกิดจากการไม่ใส่ใจในคำพูด ความรู้สึกของกันและกัน การที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำหน้าที่ที่ควรทำ เห็นแก่ตัว ส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่จะนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ภายในครอบครัวที่สามีภรรยาควรระมัดระวังไม่ให้เกิดขึ้น

1.3.3 ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ เป็นความขัดแย้งที่มักเกิดขึ้นในครอบครัวขยายที่มีพ่อแม่ของสามีหรือพ่อแม่ของภรรยาหรือญาติทั้งสองฝ่ายอยู่ร่วมด้วย ละครโทรทัศน์เรื่อง ทองเนื้อแก้ว กล่าวถึงตัวละครลำยองมีลูกหลายคน แต่ตัวเองไม่ดูแล เอาใจใส่ลูก คอยแต่จะให้แม่หรือน้องของตนเลี้ยงดูแลแทน ดังตัวอย่างที่ว่า

ลำยอง “แม่ช่วยเอาไออ้อยไป ร้องไห้ตลอดเวลา ไม่ไหว”

ยายแล “นี่ลูกของแก แกไม่เลี้ยง ใครจะเลี้ยง”

ลำยอง “แม่ นี่ลูกหลายคน แม่เองก็ไม่เลี้ยง ฉันเลี้ยงไม่ไหวแล้ว”

(ทองเนื้อแก้ว, ตอนที่ 12)

จากตัวอย่างที่ยกมา เป็นความขัดแย้งระหว่างญาติใกล้ชิด ตัวละครลำยองมีลูกหลายคน แต่ตัวเองไม่ยอมดูแล ปล่อยให้แม่ของตัวเองช่วยเลี้ยงดูแทน แต่ตัวละครที่เป็นแม่คิดว่า เด็กเหล่านั้นเป็นหลานของตน จึงช่วยเลี้ยงดูได้บ้าง แต่แค่เป็นการช่วยเหลือ ไม่ใช่ว่าเลี้ยงลูกแทนแม่ของเด็กเหล่านั้น ส่งผลให้ทั้งสองฝ่ายมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้ เกิดจากต่างคนต่างมีกรอบความคิดเป็นของตนเอง แต่สาเหตุหลักของความขัดแย้งนี้มาจากการไม่ทำหน้าที่ของตัวละครเอกหญิง ลำยองที่จะต้องทำหน้าที่ของ ผู้เป็นแม่ในการเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ลูกทุกคน แต่กลับผลักหน้าที่การเลี้ยงดูลูกให้เป็นภาระของแม่และญาติแทน

สรุปได้ว่า ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อแก้ว ได้สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร เป็นความขัดแย้งทางด้านบุคลิกภาพกับความรู้สึก รับผิดชอบชั่วดีจำแนกได้ 3 ด้าน คือ ด้านความรัก คุณธรรม และฐานะความเป็นอยู่ที่ตัวละครจะต้องเลือกกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าดี ถูกต้อง และสำคัญกว่า ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมที่แสดงออกมา 2 ด้าน คือ ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว และค่านิยมที่ตัวละครเป็นผู้เลือกปฏิบัติระหว่างคุณค่าแห่งความดีงามกับคุณค่าทางวัตถุ และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ จำแนกได้ 3 ประการ คือ ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรที่ต่างฝ่ายต่างใช้ความคิด ความรู้สึกของตนเป็นเครื่องตัดสิน ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาที่เกิดจากการที่ต่างฝ่ายไม่คำนึงถึงคำพูดและความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง เลือกกระทำไปตามความคิดและความรู้สึกของตน และความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติที่เกิดจากการที่แต่ละฝ่ายใช้ความคิด ความรู้สึกของตนเลือกกระทำหรือเลือกไม่กระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละครเรื่องทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556

ผลการศึกษาพบวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละคร เรื่อง ทองเนื้อเก้า 3 ประการ ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ดังต่อไปนี้

2.1 การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ วิธีการยอมรับ คือ ตัวละครปรับอารมณ์ยอมรับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและยอมทำตาม เพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ ยอมรับสภาพหรือสถานการณ์ที่เป็นจริงโดยไม่มีข้อโต้แย้งอีก แม้ว่าตัวละครจะรู้สึกว่ายังมีปัญหาอยู่หรือมิได้ลดน้อยลง แต่เมื่อไม่มีทางออกที่ดีที่สุดก็จะปรับสภาพของตัวเองด้วยการยอมรับปัญหานั้นไว้ ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงตัวละคร วันเฉลิมเป็นลูกชายของลำยองกับสันต์ หลังจากที่ลำยองกับสันต์หย่ากัน ลำยองก็ทำตัวสำมะเลเทเมา ตัดการพบนัน และคบหาผู้ชายมากหน้าหลายตา ไม่ใส่ใจที่จะเลี้ยงดูวันเฉลิม ไม่สั่งสอน ไม่ได้ให้ความรักและความอบอุ่น เมื่อวันเฉลิมคิดถึงแม่ แต่แม่ไม่อยู่ เขาก็เสียใจมากและร้องไห้ออกมา ดังตัวอย่างที่ว่า

วันเฉลิม “พ่อ...” (ร้องไห้อยู่)

สันต์ “วันมาอยู่กับพ่อเถอะ ไม่ต้องเดือดร้อนเหมือนกับที่อยู่กับแม่...”

วันเฉลิม “ไม่ครับ พ่อ... วันไม่อยากให้แม่อยู่คนเดียว...”

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 8)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครวันเฉลิม แก้ปัญหาด้วยการยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นกับตน จากเรื่องจะเห็นว่า ตัวละครวันเฉลิมมีอารมณ์คิดถึงพ่อมาก ขณะเดียวกันตัวเองอยู่กับแม่ก็มีความทุกข์ยากลำบากจริง ๆ แต่เขายอมรับความจริงที่เกิดขึ้นได้ มองว่าลำยองเป็นแม่ของตน และด้วยความรักเขาจึงไม่อยากทิ้งแม่ให้อยู่คนเดียว สะท้อนให้เห็นว่า การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นแล้วหาทางเผชิญหน้ากับความจริงนั้น ๆ เป็นวิธีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับชีวิตของคนในสังคมไทยส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถลดหรือบรรเทาความทุกข์ในใจของคนได้ และเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าไปสู่การคลี่คลายปัญหาได้

2.2 การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยตัวเอง คือ ตัวละครจะมีการกระทำพฤติกรรมของตัวเองในการแก้ปัญหา อาจประสบด้วยความรู้ความสามารถของตัวเอง หรือแก้ปัญหาดด้วยการพูด การปรับตัว ดังนั้น วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยตัวเองจึงขึ้นอยู่กับการใช้สติปัญญาของตัวละครแต่ละตัวด้วย ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงเมื่อสันต์ได้เห็นวันเฉลิมอยู่กับลำยองอย่างยากลำบาก เขาจึงไปพูดกับลำยองเพื่อขอให้วันเฉลิมไปอยู่กับตน แต่ลำยองไม่ต้องการให้ลูกไปอยู่ห่างไกลตนจึงใช้สติปัญญาค้นหาข้อเสนอสันต์ทำไม่ได้ เพื่อให้ลูกได้อยู่กับตนต่อไป ดังตัวอย่างที่ว่า

ลำยอง “ถ้าจะเอาไอ้วันไป ต้อง 5 หมื่น...”

สันต์จึงทำอะไรไม่ได้ เพราะเงินไม่เพียงพอ...

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 15)

จากตัวอย่างที่ยกมา สันต์ต้องการให้ลูกชายไปอยู่กับตน เพราะไม่ต้องการให้ลูกลำบาก ขณะเดียวกัน ลำยองก็อยากให้สันต์ไปอยู่กับตน เมื่อปัญหานี้เกิดขึ้น ตัวละครหญิงลำยองเลือกที่จะทำตามความรู้สึกของตัวเอง และใช้สติปัญญา หาอุบายที่สร้างปัญหาให้แก่สันต์ด้วยการบังคับให้สันต์จำต้องทำตามและถ้าทำได้ตามข้อตกลงนั้นจึงจะยอมให้สันต์รับวันเฉลิมไปอยู่ด้วย แต่ความจริงคือลำยองกับสันต์

ต่างก็รู้แก่ใจว่า เรื่องที่ล่ายองบังคับให้สันต์ทำเป็นไปไม่ได้ สันต์ไม่สามารถเงินจำนวน 5 หมื่นบาทมาให้แก่ ล่ายองได้ สันต์รู้สึกท้อแท้ใจจึงไม่ยืนยันและไม่หวังว่าจะให้วันไปอยู่กับตน ทำให้ปัญหาหรือความขัดแย้ง เกี่ยวกับลูกชายระหว่างสันต์กับล่ายองยุติลง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์บางอย่าง คนเราจะใช้สติปัญญากระทำการบางอย่างที่สามารถคลี่คลายความขัดแย้งหรือปัญหา ทำให้ความขัดแย้ง ของหรือปัญหานั้นคลี่คลายหรือยุติไป แม้ว่าวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวจะไม่ถูกต้องก็ตามที่

2.3 การแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น วิธีการแก้ไขปัญหของตัวละครด้วย วิธีการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น คือ ตัวละครแก้ปัญหาด้วยตัวเองไม่ได้ ต้องไปขอพึ่งอำนาจของผู้อื่นหรือนำสิ่ง อื่นมาแทรก เช่น การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือนำสิ่งอื่นมาลดความเครียดลง ละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้า กล่าวถึงเมื่อวันเฉลิมอายุได้ 7-8 ขวบ สันต์ต้องการรับวันเฉลิมไปอยู่ด้วยเพื่อให้วันเฉลิมได้ เรียนหนังสือ จึงไปเจรจากับยายแล ซึ่งยายแลก็เห็นด้วยเพราะทนกับพฤติกรรมของล่ายองไม่ไหว พ่อสิน และ แม่ปิ่นจึงรวบรวมเงินเพื่อจะนำตัววันเฉลิมมาอยู่ด้วย ดังตัวอย่างที่ว่า

“... พ่อ ผมมีเรื่องอยากจะคุยกับพ่อ ...
ผมขอยืมเงินหน่อย ... อยากจะรับวันมาเข้าโรงเรียน”

(ทองเนื้อเก้า, ตอนที่ 7)

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวละครสันต์มีปัญหาในการไปรับวันเฉลิมกลับมาอยู่ที่บ้านของตน เนื่องจากภรรยาของเขา ล่ายองยื่นคำขาดว่า ต้องหาเงินจำนวน 5 หมื่นบาทมาให้เขา ตัวละครสันต์หาวิธี แก้ปัญหาดังกล่าวด้วยตัวเอง แต่ไม่สามารถแก้ได้จึงตัดสินใจไปขอความช่วยเหลือจากพ่อเพื่อขอคำปรึกษา และขอยืมเงินนำไปให้ล่ายองตามที่เธอเสนอไว้ ซึ่งพ่อและแม่ของสันต์ก็เห็นพ้องต้องกันที่จะนำเงินจำนวน ดังกล่าวไปให้กับล่ายองเพื่อรับวันเฉลิมกลับมาอยู่ที่บ้าน สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า ในสถานการณ์ที่ คนเราแก้ไขปัญหด้วยตัวเองไม่ได้ แม้จะพยายามหาวิธีหลายวิธีในการแก้ไขแล้วก็ตาม คนนั้นก็มักจะไป ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นที่ตนคิดว่า สามารถช่วยแก้ไขปัญหที่กำลังประสบได้ โดยส่วนใหญ่ก็จะเป็นคน ใกล้ชิดหรือมีความสนิทสนม เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้องหรือเพื่อนสนิท

ผลการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ละครโทรทัศน์เรื่องทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556 สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวละคร 3 ประการ ได้แก่ (1) ความขัดแย้งภายในใจของตัว ละคร เป็นความขัดแย้งทางด้านบุคลิกภาพกับความรู้สึกที่ผิดชอบชั่วดี (2) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ สังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับความเชื่อและค่านิยมที่ส่งผลให้ตัวละครจำต้องเลือกกระทำในสิ่ง ที่ตนเห็นว่าสำคัญกว่า (3) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับ บุตร สามีกับภรรยา และญาติกับญาติที่มีมูลเหตุสำคัญมาจากการที่ต่างฝ่ายต่างใช้ความคิด ความรู้สึกของ ตัวเองในการตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำบางสิ่ง ส่วนวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในละคร โทรทัศน์เรื่องทองเนื้อเก้าพบ 3 วิธี ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง และการ แก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ความขัดแย้งและวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นสภาพของ ปัญหาครอบครัวไทยที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัวบางคนไม่ทำหน้าที่ของตน การเอาแต่ความคิด ความรู้สึกของตน โดยไม่ใส่ใจในความคิด ความรู้สึกของผู้อื่น และการแก้ไขปัญหที่ทั้งถูกต้องและไม่ ถูกต้อง ผ่านพฤติกรรมของตัวละครโทรทัศน์ เรื่อง ทองเนื้อเก้าไว้อย่างชัดเจน

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งและวิธีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์เรื่องทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล คือ ความขัดแย้งที่สื่อผ่านพฤติกรรมของตัวละคร จำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ ความขัดแย้งภายในใจ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมที่สะท้อนให้เห็นความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องพบกับความขัดแย้งภายในใจของตนและความขัดแย้งกับสิ่งแวดล้อมภายนอกทั้งตัวบุคคล สังคม และธรรมชาติ ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวได้รับการแก้ไขผ่านตัวละคร 3 วิธี ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยการยอมรับ การแก้ปัญหาด้วยตัวเอง และการแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพิงผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ส่งผลให้ปัญหาที่เกิดขึ้นคลี่คลายและยุติลง สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของละครโทรทัศน์ประการหนึ่งในฐานะสื่อที่นำเสนอปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาผ่านโครงสร้างของเรื่องโดยมีตัวละครเป็นภาพแทน สอดคล้องกับแนวคิดของ วนิดา บำรุงไทย (2544) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมมีโครงเรื่องที่แสดงถึงความขัดแย้ง 2 ประการ ได้แก่ ความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลดา สุทธิวรกานต์ (2552) เรื่อง ความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550 ที่พบความขัดแย้งของตัวละครในเรื่อง จำแนกได้ 2 ประการ คือ ความขัดแย้งภายในบุคคล และความขัดแย้งระหว่างบุคคลทางสังคมที่จำแนกได้หลายด้าน ทั้งด้านค่านิยม ความเชื่อ จริยธรรม การเมือง และผลประโยชน์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ LI Yan (2554) เรื่อง ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นของช่อการะเกด ปี พ.ศ. 2553 ที่พบวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง 8 วิธี ได้แก่ การฆ่าตัวตาย การใช้อาวุธ การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือ การพึ่งศาสนา การยอมรับ การนิ่งเฉย การกระทำด้วยตัวเอง สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อมนุษย์เผชิญกับปัญหาในชีวิตก็จะแสวงหาทางออกเพื่อลดความตึงเครียดและความทุกข์ รวมทั้งเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการด้วยวิธีการที่ต่างกันตามต้นทุนของชีวิตและปัจจัยแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งและวิธีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในละครโทรทัศน์เรื่องทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556 ผู้วิจัยพบว่า ยังมีประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ผลการศึกษาในเชิงลึกและกว้างขึ้น ดังนี้

1. ควรศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในมิติต่าง ๆ ที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่องทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556 เช่น วิถีชีวิต ปัญหาสังคมไทย และวิธีการแก้ไขปัญหา เป็นต้น
2. ควรศึกษากลการนำเสนอปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในละครโทรทัศน์ เรื่องทองเนื้อเก้า พ.ศ. 2556

เอกสารอ้างอิง

ชลดา สุทธิวรกานต์. (2552). *ความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550*

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

ทองเนื้อเก้า. (2566). *ทองเนื้อเก้ามาจากไหน*. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2566 จาก

<https://th.m.wikipedia.org/wiki/>

ไพศาล ชุมณี. (2548). *ความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อละครโทรทัศน์* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

ยุวพาส์ (ประทีปประเสน) ชัยศิลป์วัฒนา. (2544). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วนิดา บำรุงไทย. (2544). *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วรางคณา ทวีวรรณ. (2552). *ความขัดแย้งทางสังคมในนวนิยายของ ว. วนิจฉัยกุล* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2534) *ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ตะเกียง.

Li Yan. (2554). *ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกด ปี พ.ศ. 2553* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.

Thomas & Kilmann. (1976). *Model of Conflict Management Styles*. New York: Xicom.